

1214.

Uprava za zaštitu kulturnih dobara, na osnovu članova 18 i 26 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list Crne Gore”, br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19, 84/24) i u vezi sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i postupku za utvrđivanje kulturne vrijednosti dobra („Sl. list Crne Gore”, br. 41/11), te čl. 18 i čl. 46 stav 2 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

R J E Š E N J E

I

Utvrđuje se status nepokretno kulturno dobro od nacionalnog značaja, nepokretnom dobru, „Ostaci Hadži Danušine džamije”

II

Vrsta nepokretnog kulturnog dobra:

Kulturno-istorijski objekat;
Ostaci arhitekture;
Arheološki lokalitet

III

Opis granica:

Nepokretno dobro Ostaci Hadži Danušine džamije, nalazi se na katastarskoj parceli br:1130/1 i na dijelu kat.parcele 1113 308/1 KO Bijelo Polje

IV

Opis granica zaštićene okoline nepokretnog kulturnog dobra:

Granice zaštićene okoline obuhvata dio kat.parcele 1113, i kat. parcelu1130/1 KO Bijelo Polje. Zaštićena okolina Hadži Danušine džamije obuhvata Gradski trg i Spomenik poginulim borcima, uključujući urbani mobilijar i drugu urbanu opremu trga.

V

Podaci o vlasniku kulturnog dobra i zaštićene okoline:

Na osnovu podataka iz listova nepokretnosti kulturno dobro br. 410 i br. 2411 KO Bijelo Polje svojina je države Crne Gore sa pravom raspolaganja opština Bijelo Polje.

VI

Opis kulturnog dobra:

Hadži Danušina džamija je izgrađena u XVIII vijeku, u centru Bijelog Polja, a srušena je u Savezničkom bombardovanju grada 1944. do kada je bila u osnovnoj funkciji. Zadužbina je i nosi ime znamenite Bjelopoljke, hanume Hadži Danuše. Ostaci njene džamije su otkriveni 2022. godine na sadašnjem glavnom ili centralnom gradskom trgu u neposrednoj blizini memorijalnog kulturnog dobra, Spomenik palim borcima sreza bjelopoljskog.

Lokalitet sa temeljnim i niskim ostacima zidova se nalazi ispod kote trga, u perimetru Spomenika palim borcima, a koji uključuje i prostor šetališta i dječjeg parka u neposrednoj blizini.

Otkriveni temeljni ostaci Hadži Danušine džamije predstavljaju sakralni objekat jednostavne prostorne organizacije (cca 10,05 x 10,60 m) sa jednodobnim, glavnim molitvenim dijelom sakralne odnosno vjerske građevine. Na ulazu je džamija imala trodjelni, ulazni trijem sa sofrom (cca 10,10 x 4,20 m), koji je počivao je na četiri drvena stuba. Kao i centralni prostor, bili su povezani četvorovodnim krovom u jednu cjelinu. Nad krovom se izdizao drveni minaret.

Čitav unutrašnji prostor, mihrab, kao i centralni dio trijema koji vodi do ulaznih vrata, od kojih je ostao očuvani masivni kameni prag sa stepenikom, bio je popločan pločama od limskog kamena škrljika, različitih dimenzija i nepravilnog sloga, na utabanoj ilovači.

Temelji zidova džamije su građeni od lokalnog, neobrađenog i djelimično obrađenog kamena. Sa spoljašnjih strana zida kamen je vezan malterom i zapunom od krupnijeg i sitnijeg trpanca, debljine cca 0,70m, očuvanih visina cca 0,30m. Sa spoljašnje i sa unutrašnje strane zidovi objekta su bili malterisani.

VII

Stanje kulturnog dobra:

- Arheološki i arhitektonski ostaci džamije su konzervirani i restaurirani ali nezaštićeni i bez adekvatne prezentacije;
- Nađeni nadgrobni spomenici i tarih ploča sa česme, sa zapisom su očuvani i u stabilnom stanju ali nijesu konzervirani niti adekvatno prezentirani;
- Ostaci hadži Danušine džamije se nalaze u neposrednoj blizini postojećeg Spomenika poginulim borcima i kulturnog dobra Crne Gore na već definisanoj javnoj površini glavnog gradskog trga, nezaštićeni od atmosferskog i komunalnog uticaja koji imaju ili mogu imati negativni uticaj na naslijeđene i prepoznate kulturno istorijske vrijednosti dobra;
- Ostaci hadži Danušine džamije (niža kota terena) kao i postojeći Spomenik poginulim borcima (viša kota terena) u postojećem izgledu imaju i ostvaruju uzajamne vizuelne uticaje;
- Ostaci hadži Danušine džamije, uključujući prostor i objekte u njenoj neposrednoj i predloženoj zaštićenoj okolini se redovno komunalno održavaju;

VIII

Mjere i režim zaštite kulturnog dobra:

- Izrada konzervatorskog projekta koji uključuje projekat zaštite i prezentacije kulturnog dobra Ostaci Hadži Danušine džamije. Zaštita lokaliteta uključuje i fizičku zaštitu naslijeđenih struktura, osobito zbog činjenice da ove strukture izgrađene od poroznog kamena;
- Konzervacija i restauracija zapisa na spomen ploči sa česme;
- Razmotriti mogućnost adekvatne prezentacije nađenih nadgrobni spomenika i ploče sa zapisom (izrada replike, a da se autentična čuva u muzeju), sa nekadašnje gradske česme;
- Projekat prezentacije zatečenih i naslijeđenih vrijednosti sadašnjeg Gradskog trga sagledavati integralno, na način da se maksimalno uvažavaju činjenice da dva različita kulturna dobra čine osobit kompleks, da egzistiraju jedan pored drugog i da se dalje čuvaju na istim pozicijama. U tom procesu je nužno voditi računa da preduzete mjere i radnje na jednom kulturnom dobru ne ugrožavaju kulturno istorijske vrijednosti drugog. Svaki oblik preduzetih mjera i radnji na jednom od njih treba imati za cilj unapređenje i očuvanje njihovih naslijeđenih i zaštićenih vrijednosti, pojedinačno i u kompleksu gradskog trga;
- U granicama i zaštićenoj okolini kulturnog dobra nije moguće graditi podzemne ili nadzemne objekte, poslovne, stambene ili druge namjene;
- Prostor zaštićene okoline predviđati kao gradski trg sa sadržajima koji neće remetiti karakteristične vizure i uticati na integritet kulturnih dobara (Ostaci Hadži Danušine džamije i Spomenik poginulim borcima) u cjelini;
- Redovno održavanje.

IX

Kriterijumi na osnovu kojih su utvrđene kulturne vrijednosti:

Ostaci Hadži Danušine džamije posjeduju autentičnost i integritet, jedinstvenost i rijetkost. Takođe, Ostaci Hadži Danušine džamije imaju i istorijski, arheološki, arhitektonski, etnografski, tehnički, ambijentalni, naučni, vaspitno-obrazovni i druge društvene značaje i osobenosti.

X

Organ uprave nadležan za poslove katastra dužan je da, na osnovu ovog rješenja, izvrši upis zabilježbe statusa nepokretno kulturno dobro u katastar nepokretnosti, u skladu sa zakonom.

XI

Izvod iz ovog rješenja objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Br. UP/I-03-041/25-34/9
Cetinje, 18.2.2026. godine

Direktorica,
dr **Petra Zdravković**, s.r.